ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 12.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 11-го Февраля. — 1847 — Wilno. WTOREK, 11-go Lutego.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 5-го Февраля.

Высочайшими Грамотами, 6-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами, ордена Св. Станислава 1-й степени, Генералъ-Маіоры: Командиръ 5-й Гвардейской Пѣхотной Бригады и Лейбъ-Гвардіи Литовскаго Полка *фонъ Аммонтъ;* Командиръ Гренадерскаго Короля Фридриха Вильгельма III Полка *Глуховъ*, и Командиръ Лейбъ-Гвардіи 2-й Артиллерійской Бригады *Мерхилевичъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 15-го Января, исключенъ изъ списковъ умершій, состоявшій въ должности Военнаго Начальника Люблинской Губерніи, Генералъ-Маіоръ *Морачинскій*.

— Государь Императоръ Высочайше утвердить соизволилъ въ должности Гродненскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, Губернскаго Секретаря *Незабитовскаго*, кандидата избраннаго Дворянствомъ тамошней Губерніи.

—

13-го сего Января, Высочайше утвержденное Археологическо-Нумисматическое Общество въ Санктпетербургѣ, имѣло первое въ нынѣшнемъ году засѣданіе свое, подъ предсѣдательствомъ Августѣйшаго своего Президента, Его Императорскаго Высочества Герцога Максимиліана Лейхтенбергскаго, во Дворцѣ Его Высочества. По представленіи Его Высочеству всѣхъ присутствующихъ Членовъ Общества и прочтеніи Секретаремъ Докторомъ Кене журнала послѣдняго засѣданія, Г. Вице-Президентъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Я. Я. *Рейхель*, читалъ „Дополненія къ Русской Нумисматикѣ среднихъ вѣковъ" (на Нѣмецкомъ языкѣ). Вслѣдъ за тѣмъ другой Вице-Президентъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Ф. А. *Жиль*, прочелъ (на Французскомъ языкѣ) описаніе разныхъ любопытныхъ доспѣховъ Древности. Въ заключеніе, Членъ-Учредитель Общества П. С. *Савельевъ* произнесъ рѣчь: „О важности изученія Восточной Нумисматики и Археологіи въ Россіи". За тѣмъ представлены были нѣкоторыя приношенія Обществу, и избраны новые Члены.

Извѣстія съ Кавказа.

Въ теченіе лѣта и осени минувшаго года войска, занимавшіяся постройкою укрѣпленій на Кавказской Линіи, не предпринимали наступательныхъ дѣйствій противъ непокорныхъ племенъ. Отрядъ, нахо-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 5-go Lutego.

Przez Najwyższe Dyplomata, 6-go Grudnia, Najłaskawiéj mianowani zostali Kawalerami Orderu Św. Stanisława 1-éj klassy, Jenerał-Majorowie: Dowódzca 5 éj Brygady Gwardyi Pieszéj i Lejb Gwardyi Półku Litewskiego, *von Ammont*; Dowódzca Półku Grenadyerów Króla Fryderyka Wilhelma III *Głuchow*, i Dowódzca 2-éj Brygady Artylleryi Lejb-Gwardyi *Merchilewicz*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 15-go Stycznia, wykreślony został z kontrol, zmarły Zastępca Naczelnika Wojennego gubernii Lubelskiéj, Jenerał-Major *Moraczyński*.

— Jego Cesarska Mość Najwyżéj zatwierdzić raczył w obowiązku Marszałka Szlachty gubernii Grodzieńskiéj, Sekretarza Gubernialnego *Niezabitowskiego*, kandydata wybranego przez Szlachtę tejże gubernii.

—

Dnia 13-go Stycznia, Najwyżéj zatwierdzone Towarzystwo Archeologiczno-Numizmatyczne w Petersburgu, odbyło piérwsze w roku bieżącym posiedzenie, pod prezydencyą Dostojnego swojego Prezesa, Jego Cesarskiej Wysokości Xięcia Maxymiliana Leuchtenbergskiego, w Pałacu Jego Wysokości. Po przedstawieniu Jego Cesarskiej Wysokości obecnych Członków Towarzystwa i odczytaniu przez Sekretarza, Doktora *Kene*, protokółu ostatniego posiedzenia, P. Wice-Prezes, Rzeczywisty Radzca Stanu *Reichel*, czytał: „Dodatki do Numizmatyki Rossyjskiéj średnich wieków", (w języku Niemieckim). Następnie, drugi Wice-Prezes, Rzeczywisty Radzca Stanu *Giles*, odczytał (w języku Francuzkim) opis różnych ciekawych zbroi starożytnych. W końcu, Członek-Założyciel Towarzystwa, *Szaweljew*, miał mowę: „O ważności uczenia się Wschodniéj Numizmatyki i Archeologii w Rossyi." Poczém obejrzano niektóre dary, Towarzystwu złożone, i obrano nowych Członków.

Wiadomości z Kaukazu.

W ciągu lata i jesieni roku zeszłego, wojska, zajmujące się wznoszeniem warowni na Linii Kaukazkiéj, nie przedsiębrały żadnych działań przeciwko nieukorzonym plemionom. Oddział, znajdujący się przy Aczchoi, nie-

дившійся у Ачхоя, не тревожилъ Чеченцевъ во время полевыхъ работъ, не разорилъ ни одного изъ близълежащихъ ауловъ и косилъ даже въ последнее время скудную траву, не трогая сѣна, заготовленнаго жителями. Симъ строго соблюдаемо было сдѣланное Чеченцамъ объявленіе, что, не разоряя ихъ, мы даемъ имъ время добровольно покориться; но что зимою оставшіеся непокорными будутъ непремѣнно наказаны, ибо около нашихъ постовъ и укрѣпленій, явныхъ непріятелей намъ терпѣтъ невозможно.

Между тѣмъ значительное число семействъ переселились къ намъ. Въ недавнемъ еще времени, 3-го Ноября, часть гарнизона Ачховскаго Укрѣпленія, подъ начальствомъ Подполковника *Преображенскаго*, исполнила весьма удачное движеніе въ Галашевское Ущелье, для покровительства переселенцевъ изъ аула Бумутуи. Хотя жители другихъ ауловъ, по приказанію Наибовъ, и пытались атаковать арріергардъ, но меткимъ огнемъ артиллеріи и стрѣлковъ нашихъ вскорѣ отброшены были назадъ.

Большая часть Чеченцевъ показываетъ несомнѣнное желаніе покориться тамъ, гдѣ нѣсколько обезпечены отъ мщенія *Шамиля*, но жители Алдинскихъ хуторовъ, на рѣчкѣ Гойтѣ, близъ кр. Грозной, надѣясь на недоступность тамошнихъ лѣсовъ, оставались непреклонными въ враждѣ противъ насъ, подъ начальствомъ преданнаго *Шамилю* Наиба *Сабдуллы*.

По симъ соображеніямъ, Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ* приступилъ сначала зимы къ наказанію непокорныхъ и вмѣстѣ съ тѣмъ къ рубкѣ лѣса, для очищенія дорогъ къ нѣкоторымъ важнымъ пунктамъ. Распустивъ слухъ, что идетъ въ Большую Чечню къ аулу Шали, Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ* выступилъ 14-го Декабря изъ крѣпости Грозной съ 9-ю баталіонами и двинулся къ Алдамъ. Войска наши, почти безъ выстрѣла, проникли въ лѣса, гдѣ на пространствѣ 6-ти верстъ разбросаны хуторы, заключающіе болѣе 3,000 дворовъ самаго враждебнаго народонаселенія. Не встрѣчая большаго сопротивленія, они прошли къ рѣкѣ Мартану, гдѣ расположились лагеремъ.

Шамиль, при первомъ извѣстіи о сборѣ отряда, направилъ свои скопища къ р. Аргуну. Узнавъ потомъ о движеніи нашемъ къ Алдамъ, Чеченцы бросились туда, и едва успѣли завязать перестрѣлку съ арріергардомъ, жители разбѣжались, оставивъ въ рукахъ нашихъ все имущество, запасы хлѣба и сѣна и много плѣнныхъ.

15-го Декабря, Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ* отрядилъ колонну изъ 4-хъ баталіоновъ пѣхоты съ кавалеріею, подъ начальствомъ Полковника Барона *Вревскаго 2-го*. Съ выступленіемъ войскъ изъ лагеря, большая партія Чеченцевъ собралась для защиты хуторовъ и открыла сильный огонь. Грузинскаго Гренадерскаго полка Штабсъ-Капитанъ *Шаликовъ* ударилъ въ штыки и вытѣснилъ непріятеля изъ сакель и Чеченцы понесли значительную потерю; съ нашей стороны: убито 2, ранено 34 нижнихъ чиновъ и контужено оберъ-офицеръ 1 и нижнихъ чиновъ 11. По истребленіи жилищъ и запасовъ хлѣба и сѣна, Полковникъ Баронъ *Вревскій* возвратился въ лагерь въ часъ по полудни.

Немедленно отправлена была другая колонна подъ командою Полковника Барона *Миллера-Закамельскаго* вверхъ по рѣкѣ Мартину. Непріятель, показавшійся противъ этихъ войскъ, огнемъ артиллеріи былъ немедленно разсѣянъ и разореніе хуторовъ сопровождалось лишь незначительною перестрѣлкою.

16, 17 и 18 Декабря продолжалось истребленіе окрестныхъ жилищъ, безъ всякой съ нашей стороны потери; скопища Горцевъ, ожидавшія наши войска за Аргуномъ, убѣдились въ невозможности защитить Алданскіе хуторы. Конные, нуждаясь въ фуражѣ, разошлись по домамъ; остались только пѣшіе съ Наибомъ *Нурали*.

19-го числа, три баталіона пѣхоты при 4-хъ орудіяхъ и 200 казаковъ, подъ командою Подполковника *Кишинскаго*, были направлены по берегу р. Сунжи, для рекогносцировки мѣстности отъ лагеря до Злобнаго-Окопа и внизъ по правому берегу р. Сунжи до Лула-Юрта.

20 Декабря, получивъ свѣдѣніе, что Наибъ *Нурали* съ партіею находится въ д. Рошнѣ, Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ* приказалъ Полковнику Барону *Миллеру-Закамельскому*, съ 5 баталіонами пѣхоты и 4 сотнями казаковъ при 6 орудіяхъ, быстро двинуться къ скопищу непріятеля, чтобы его разсѣять. Съ разсвѣтомъ войска наши неожиданно показались въ виду Рошни. Пораженные страхомъ, жители скры-

pokoił Czeczeńców w czasie robót w polu, nie zburzył ani jednego z pobliższych aułów, i kosił nawet w ostatnich czasach skąpą trawę, nie tykając siana, przygotowanego przez mieszkańców. Tym sposobem, ściśle było przestrzegane oświadczenie, jakie uczyniono Czeczeńcom: że nie niszcząc ich, dajemy im czas do ukorzenia się dobrowolnie, ale że zimą, ci, którzy pozostaną w swéj zaciętości, nieochybnie będą ukarani; gdyż w pobliżu naszych posterunków i warowni, jawnych nieprzyjaciół znosić nie możemy.

Tymczasem, znaczna liczba rodzin przesiedliła się do nas. Niedawno jeszcze, 3-go Listopada, część załogi warowni Aczchojewskiéj, pod wodzą Podpółkownika *Preobrażeńskiego*, uskuteczniła nader pomyślne poruszenie ku wąwozowi Gałszewskiemu, dla obrony przesiedleńców z aułu Bumutui. Lubo mieszkańcy innych aułów, z rozkazu Naibów, kusili się attakować straż przednią, żwawym atoli ogniem artylleryi i tyralierów naszych wkrótce odparci zostali.

Większa część Czeczeńców okazuje niewątpliwą chęć ukorzenia się tam, gdzie są nieco zabezpieczeni od zemsty *Szamila*; lecz mieszkańcy futorów Ałdińskich, nad rzeką Gojtą, blizko twierdzy Groźnéj, ufni w niedostępność tamecznych lasów, trwali zawzięcie w nienawiści ku nam, pod przewództwem sprzyjającego *Szamilowi* Naiba *Sabdułły*.

Z tych względów, Jenerał-Porucznik *Freitag* przystąpił z początku zimy do skarcenia nieugiętych i zarazem do wytrzebiana lasu, dla utorowania dróg do niektórych ważnych punktów. Rozgłosiwszy, że ciągnie do Wielkiéj Czeczni ku aułowi Szali, Jenerał Porucznik *Freitag* wyruszył d. 14 go Grudnia z twierdzy Groźnéj, z 9-ciu batalionami, i zwrócił się ku Ałdom. Wojska nasze, prawie bez wystrzału, wkroczyły do lasów, gdzie na przestrzeni 6 ciu wiorst rozrzucone były futory, składające się przeszło z 3,000 chat najnieprzyjaźniejszéj ludności, i nie doznając wielkiego oporu, przeszły ku rzece Martan, gdzie się rozłożyły obozem.

Szamil, za piérwszą wiadomością o zebraniu się oddziału, skierował swoje zgraje ku rzece Argun. Dowiedziawszy się potém o poruszeniu naszém ku Ałdom. Czeczeńcy rzucili się także w tę stronę, lecz zaledwo wszczęli utarczkę z przednią strażą naszą, mieszkańcy futorów rozproszyli się, pozostawiwszy w naszem ręku całe swe mienie, zapasy zboża i siana, a przytém wielu jeńców.

Dnia 15-go Grudnia, Jenerał-Porucznik *Freitag* wysłał kolumnę z 4-ch batalionów piechoty, z jazdą, pod dowództwem Półkownika Barona *Wrewskiego* 2 go. Z wyjściem wojsk naszych z obozu, wielka banda Czeczeńców zebrała się dla obrony futorów i rozpoczęła silny ogień. Sztabs-Kapitan Gruzińskiego półku Grenadyerów *Szalikow*, uderzył na bagnety i wyparł z chat nieprzyjaciela. Czeczeńcy ponieśli znaczną stratę; z naszéj strony zabito 2, raniono 34 żołnierzy; odnieśli kontuzye: 1 Ober-Oficer i 11 żołnierzy. Po zniszczeniu mieszkań i zapasów zboża i siana, Półkownik Baron *Wrewski* powrócił do zbozu o godzinie pierwszej z południa.

Bezzwłócznie wyprawioną została druga kolumna, pod dowództwem Półkownika Barona *Millera Zakamelskiego*, w górę rzeki Martany. Nieprzyjaciel, który się ukazał naprzeciw tych wojsk, został wkrótce rozproszony przez ogień artylleryi, a zburzeniu futorów towarzyszyły tylko małoznaczące utarczki.

Dnia 16 go 17 go i 18-go Grudnia ciągnęło się daléj niszczenie okolicznych mieszkań, bez żadnéj straty z naszéj strony; zgraje Górali, oczekujące naszych wojsk za Argunem, przekonały się, że nie podobna bronić futorów Ałdańskich. Jezdni, potrzebując furażu, rozjechali się do domów, i pozostali tylko piesi z Naibem *Nurali*.

Dnia 19-go b. m., trzy bataliony piechoty, z czterma działami i 200 kozakami, pod dowództwem Podpółkownika *Kiszyńskiego*, zostały wysłane ku brzegowi rzeki Sunży, dla rozpoznania miejscowości od obozu do Okopu Złobnego, i wdół po prawym brzegu rzeki Sunży do Łuła Jurta.

Dnia 20-go Grudnia, otrzymawszy wiadomość, że Naib *Nurali* znajduje się z bandą we wsi Rosznie, Jenerał-Porucznik *Freitag* rozkazał Półkownikowi Baronowi *Millerowi-Zakamelskiemu*, z pięciu batalionami piechoty, czterma secinami kozaków i sześciu działami, ruszyć szybko przeciw téj zgrai nieprzyjacielskiéj, w celu jéj rozproszenia. Wojska nasze ukazały się niespodzianie o świcie przed Rosznią. Mieszkańcy przerażeni skryli się w głęb

лись въ глубинѣ сосѣдняго лѣса. Наибъ *Нурали* также бѣжалъ, не принявъ боя.— Въ саклахъ захвачены два семейства; аулъ, ближайшіе хуторы и большой запасъ сѣна, заготовленный по приказанію *Шамиля* для артиллерійскихъ лошадей, преданы огню; множество рогатаго и мелкаго скота достались въ добычу войскамъ. Мы потеряли въ этотъ день ранеными 3 и контуженными 3-хъ нижнихъ чиновъ.

21-го Декабря истреблены хуторы между рѣкою Рошнею и Мартаномъ колонною изъ 5-ти баталіоновъ пѣхоты и 2-хъ сотень казаковъ при 4-хъ орудіяхъ, подъ командою Полковника Барона *Врѣвскаго 2-го*; при возвращеніи войскъ въ лагерь, Чеченцы завязали съ конницею перестрѣлку, во время которой контуженъ одинъ казакъ.

22-го Декабря, Подполковнику *Кишинскому* съ 4-мя баталіонами пѣхоты поручено вырубить лѣсъ по обѣ стороны дороги на ружейный выстрѣлъ, между разоренными Хадыръ-Юртомъ и кладбищемъ Гаки.

Къ вечеру широкій просѣкъ былъ готовъ и обезпечилъ сообщеніе по этому важному направленію. При рубкѣ лѣса 3 Чеченца взяты въ плѣнъ. Потери съ нашей стороны никакой не было.

23-го Декабря, достигнувъ вполнѣ предположенной цѣли, Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ* выступилъ изъ лагеря въ крѣпость Грозную правымъ берегомъ рѣки Мартана, чрезъ новый просѣкъ къ Злобному-Окопу. Здѣсь крутые и обрывистые берега Сунжи замедлили переправу обоза. Въ это время Наибъ *Саибдулла* успѣлъ сдѣлать нѣсколько пушечныхъ выстрѣловъ по арріергарду, прикрывъ свою батарею болотистою непроходимою рѣчкою. Навѣсные и дальніе выстрѣлы Чеченцевъ не нанесли намъ никакого вреда; огонь нашей артиллеріи вынудилъ непріятельскую батарею замолчать; войска, безпрепятственно перейдя Сунжу, прибыли вечеромъ въ Грозную и распущены по квартирамъ.

Уничтоженіе Алдинскихъ хуторовъ произвело сильное впечатлѣніе на Чеченцевъ, и вмѣстѣ съ очищеніемъ окрестныхъ лѣсовъ лишило ихъ убѣжища, которое они считали неприступнымъ. Жители разоренныхъ ауловъ переселились къ подножію Черныхъ-Горъ. Обстоятельства укажутъ дальнѣйшее направленіе дѣйствій нашихъ зимою.

sąsiedniego lasu. Naib Nurali także uciekł, nie przyjąwszy bitwy. W saklach schwytano dwie rodziny; auł, pobliższe futory i znaczny zapas siana, przygotowany dla koni artylleryjskich, z rozkazu *Szamila*, został spalony; mnóstwo rogatego i nierogatego bydła dostało się w zdobyczy naszemu wojsku. W tym dniu strata nasza wynosiła trzech ranionych i trzech kontuzyowanych żołnierzy.

Dnia 21-go Grudnia zburzone zostały futory między rzeką Rosznią i Martaną, przez kolumnę, złożoną z pięciu batalionów piechoty, dwóch secin kozaków i czterech dział, pod dowództwem Półkownika Barona *Wrewskiego* 2. W czasie powrotu wojsk do obozu, Czeczeńcy stoczyli utarczkę z jazdą, w czasie której jeden kozak odniósł kontuzyę.

Dnia 22-go Grudnia poruczono Podpółkownikowi *Kiszyńskiemu*, z czterma batalionami piechoty, wyrąbać las, na odległość strzału karabinowego, po obu stronach drogi, między zburzonym Chadyr-Jurtem i cmentarzem Gaki.

Ku wieczorowi, szeroki wyrąb był gotowym i zabezpieczył kommunikacyą w tym ważnym kierunku. W czasie rąbania lasu wzięto w niewolę trzech Czeczeńców. Z naszéj strony, nie było żadnéj straty.

Dnia 23-go Grudnia, Jenerał-Porucznik *Freitag*, dopiąwszy zamierzonego celu, wyruszył z obozu do twierdzy Groźnéj, prawym brzegiem rzeki Martany, przez nowy wyrąb, ku Okopowi Złobnemu. Tam kręte i urwiste brzegi Sunży utrudniły przeprawę obozu. W tym czasie Naib *Saibdulla* zdołał kilkakrotnie dać ognia z dział do naszéj straży tylnéj, zasłoniwszy swą bateryą niepodobną do przeprawy, błotnistą rzeczką. Nietrafne i dalekie wystrzały Czeczeńców nie zadały nam żadnéj straty; ogień naszéj artylleryi zmusił bateryą nieprzyjacielską do milczenia; a wojska, przeszedłszy Sunżę bez przeszkody, przybyły wieczorem do Groźnéj, i zostały rozpuszczone na kwatery.

Zburzenie futorów Ałdyńskich wywarło wielkie wrażenie na Czeczeńców, i z przetrzebieniem sąsiednich lasów, pozbawiło ich zarazem schronienia, które uważali za niedostępne. Mieszkańcy zburzonych aułów przesiedlili się na podnoże Gór Czarnych. Okoliczności wskażą dalszy kierunek naszym działaniom podczas zimy.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 4 Февраля.

Въ неоффиціальной части нынѣшняго нумера Прусской Всеобщей Газеты напечатанъ Королевскій манифестъ, которымъ объявлено: 1) что провинціальные чины Королевства будутъ созываемы на общій сеймъ всякій разъ, когда нужды государственныя потребуютъ заключенія новаго займа, учрежденія новаго налога или возвышенія налоговъ, уже существующихъ; 2) что соединенные комитеты чиновъ будутъ отнынѣ созываемы въ опредѣленные сроки, и 3) что общій сеймъ, а въ его отсутствіе, соединенные комитеты чиновъ будутъ пользоваться правомъ: а) участвовать въ законодательствѣ, въ той мѣрѣ, какъ даровано сіе право закономъ 5-го Іюля 1827 г. чинамъ провинціяльнымъ, въ отсутствіе общаго собранія чиновъ; б) участвовать въ завѣдываніи государственнымъ долгомъ, и г) подавать прошенія обо всемъ, касающемся до дѣлъ внутреннихъ, не ограничиваясь дѣлами прямо провинціяльными.— Въ той же газетѣ напечатаны три положенія о составѣ и принадлежностяхъ общаго сейма, о періодическомъ созываніи и принадлежностяхъ соединеннаго комитета чиновъ и наконецъ объ учрежденіи депутаціи чиновъ, для наблюденія за государственнымъ долгомъ.

— Въ городѣ Познани, 1-го Февраля, читано было на улицахъ слѣдующее объявленіе: „9-го Января сего года, Рогозинской жандармской команды рядовой Коморкевичъ, замѣтилъ въ сосѣдней деревнѣ Студнецъ, неизвѣстнаго человѣка въ крестьянской одеждѣ, который курилъ трубку на улицѣ. Чтобы сдѣлать ему выговоръ, жандармъ пошелъ за этимъ человѣкомъ въ тамошнюю корчму, и такъ какъ онъ оказался подозрительнымъ, потребовалъ у него письменнаго вида. Неизвѣстный человѣкъ отдалъ ему свои бумаги, но жандармъ найдя ихъ недостаточными, сказалъ, что долженъ будетъ отвести его въ Рогозно, если онъ не представитъ полнѣйшихъ о себѣ доказательствъ. Неизвѣстный человѣкъ ходилъ по комнатѣ, позади жан-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 4 lutego.

Dzisiejsza *Powszechna Gazeta Prusska* zawiera manifest Królewski, który ogłasza: 1) że prowincyonalne Stany Królestwa mają bydź zwoływane na Sejm Ogólny, ilekroć potrzeby państwa wymagać będą zaciągnienia nowéj pożyczki, tudzież nałożenia nowych, lub podwyższenia już istniejących podatków; 2) że połączone Komitety Stanów będą odtąd zwoływane w terminach określonych, i 3) że Sejm Ogólny, a w jego nieobecności, połączone Komitety Stanów, będą miały następujące prawa: a) mieć udział w prawodawstwie, w tym stopniu, jak udzielono ten przywilej prawem 5 lipca 1827 r. Stanom prowincyonalnym w nieobecności ogólnego zebrania Stanów; b) mieć udział w zawiadywaniu długami państwa, i c) podawać prośby o wszystko, co się ściągać będzie do spraw wewnętrznych kraju, nie ograniczając się interessami czysto prowincyonalnemi.— W tejże gazecie ogłoszono trzy ustawy o składzie i attrybucyach Ogólnego Sejmu, o peryodyczném zwoływaniu i o attrybucyach połączonego Komitetu Stanów, i nakoniec o ustanowieniu Deputacyi Stanów, dla czuwania nad długami państwa.

— W Poznaniu 1-go b. m. na rogach ulic czytano następne ogłoszenie: „W dniu 9-m stycznia b. r., konny żandarm Komorkiewicz, z Rogożna, w sąsiedniéj wiosce Studniec, spostrzegł człowieka w odzieży chłopskiéj, sobie zupełnie nieznanego, palącego fajkę na drodze. Chcąc go za to zganić, żandarm poszedł za owym nieznanym do tamecznéj karczmy, a ponieważ tenże zdawał się mu podejrzanym, zażądał od niego papierów legitymacyjnych. Nieznajomy podał paczkę papierów. Żandarm oświadczył, że te nie wystarczają, i że będzie musiał odprowadzić go do Rogożna, jeżeli się lepiéj nie wylegitymuje. Nieznajomy przechadzał się po stancyi z tyłu czytającego papiery żandarma: nagle wydobył pistolet z kieszeni surduta, i dał z niego ognia, w odległości trzech kroków, do żandarma.

дарма, читавшаго бумаги; вдругъ вынувъ изъ кармана пистолетъ, выстрѣлилъ въ жандарма въ растояніи трехъ шаговъ; раненный въ голову жандармъ, упалъ медленно на землю, а неизвѣстный, послѣ того выстрѣливъ изъ другаго пистолета въ приближавшихся къ нему крестьянъ, но непопавъ ни въ кого, выбѣжалъ изъ корчмы въ направленіи къ сосѣдственному лѣсу; но на пути, неизвѣстный человѣкъ сей истребившій бумаги утаенныя отъ жандарма, былъ схваченъ прибѣжавшими людьми, отъ которыхъ онъ еще хотѣлъ было защищаться, держа въ одной рукѣ пистолетъ, а въ другой два кинжала. Пойманный отведенъ былъ въ Рогозно. Жандармъ Коморкевичь, отъ полученной раны умеръ 17 Января. Виновный, оказавшійся Польскимъ выходцемъ, кажется, уроженецъ Варшавскій, Антонъ Бабинскій, проживалъ въ Познани съ цѣлью нарушить существующій порядокъ; почему въ си у высочайшаго повелѣнія отъ 7 Марта 1846 г., преда ъ онъ былъ, по распоряженію здѣшняго военнаго начальника, въ 23 день с. м., военному суду, который, приговоромъ своимъ отъ 30 сего Января, осудилъ его единогласнымъ мнѣніемъ на смертную казнь, за совершенное въ Герцогствѣ Познанскомъ вооруженною рукою смертоубійство, надъ военно-служащимъ. Приговоръ сей, конфирмованный военнымъ начальникомъ, приведенъ сегодня въ исполненіе. Познань, 1-го Февраля 1847 г. Начальникъ 5-го корпуса войскъ (подписалъ). *фонъ-Коломбъ.*"

Франція

Парижъ, 2 Февраля.

Говорятъ, что начальники дивизій получили предписаніе призвать отпущенныхъ на 6 мѣсяцевъ нижнихъ чиновъ. Проектъ кабинета, чтобы палата назначила 4,501,384 фр. на усиленіе войскъ внутри государства, подалъ поводъ къ жаркимъ преніямъ. Палата нарядила коммисію, поручивъ, чтобы она въ своемъ докладѣ изъявила желаніе, чтобы это усиленіе войскъ было только временное.

— Говорятъ, что въ нынѣшнемъ году будетъ внесенъ въ палату проектъ закона о подати съ предметовъ роскоши.

— Положеніе гр. Сентъ Олера при Лондонскомъ дворѣ такъ непріятно, что онъ просилъ отозвать его. Графъ просилъ аудіенціи у Королевы Викторіи, но Е. В. отказала, не объясняя причинъ.

— Въ *Courrier Français* пишутъ, что между маршаломъ Бюжо и генераломъ Ламорисьеромъ возникли жаркія распри, по поводу письма Абд-эль-Кадера къ послѣднему изъ нихъ.

— Бу-Маза, о которомъ получили донесеніе, что онъ находится съ нѣкотораго времени у Уледъ-Наилсовъ, возмутилъ нѣкоторыя племена малой степи къ юго-западу отъ Бискары, въ Константинской провинціи. Наши войска выдержали жаркое сраженіе, въ которомъ было убито и ранено до ста тридцати человѣкъ, въ томъ числѣ нѣсколько офицеровъ. Въ то же время Шерифъ Мулей-у-Магометъ, скрывавшійся въ горахъ, вновь открылъ военныя дѣйствія къ сѣверо-востоку отъ Сетифа. Но здѣсь имѣемъ мы вѣрнаго союзника въ Шейхѣ Бу-Аккасѣ, который облеченъ наслѣдственною властью надъ цѣлымъ Сагеломъ, или прибрежьемъ отъ Бужіи до Филипвиля. Бу-Аккасъ по собственному побужденію напалъ на Шерифа и разбилъ его. Въ слѣдствіе этихъ непредвидѣнныхъ событій, нѣсколько колоннъ Константинской провинціи и Медейская колонна выступили по разныхъ направленіямъ.

— Парижское отдѣленіе долготъ согласилось съ главнѣйшими европейскими астрономами, какъ-то Гг. Гаусомъ, Энке, Струве и Гершелемъ, назвать новую планету, открытую по указаніямъ Г. Леверріе, Нептуномъ. Знакомъ планеты на небесныхъ картахъ будетъ трезубецъ.

3 Февраля.

Совѣщанія палаты депутатовъ. Засѣданія 1 и 2 Февраля. На засѣданіи 1-го Февраля, начались, какъ уже извѣстно, общія пренія по адрессу, коимъ предшествовала повѣрка нѣкоторыхъ спорныхъ выборовъ, а также представленіе министромъ внутреннихъ дѣлъ проекта закона, требующаго 2,000,000 фр. для доставленія средствъ благотворительнымъ заведеніямъ. Къ третьей статьѣ адресса, касающейся испанскихъ бракосочетаній, Гг. Бильо и Дюфоръ предложили слѣдующую добавку: „Если по поводу сего

Ten trafiony w głowę, upadł powoli na ziemię: nieznajomy zaś, po spełnieniu tego czynu, wystrzeliwszy dla obrony z drugiego pistoletu do zbliżających się doń włościan, lecz nie zraniwszy nikogo, wybiegł z karczmy, i uciekał do sąsiedniego lasu. Tutoj nieznajomy, zniszczywszy wprzód papiery, które ukrył przed żandarmem, został schwytanym od ludzi nadbiegłych, którym się jeszcze chciał bronić z pistoletem w jednéj, a dwóma sztyletami w drugiéj ręce. Schwytanego odprowadzono do Rogoźna. Żandarm Komorkiewicz umarł z odébranéj rany w d. 17-m stycznia b. m. Sprawca tego, polski emigrant, podobno z Warszawy rodem, nazwiskiem Antoni Babiński, bawił w Poznaniu, w celu zakłócenia istniejącego rzeczy porządku; i przeto, na zasadzie najwyższego dekretu gabinetowego z 7 marca 1846 r., został przez tutejszego dowodzącego Jenerała, w d. 23-m stycznia b. r., pod sąd wojenny oddanym. Sąd ten, 30 stycznia b. r. „z powodu dokonanego w Xięstwie Poznańskiem morderczego zamachu z bronią w ręku, na Ajenta Władzy“, skazał go jednomyślnie na śmierć przez rozstrzelanie. Wyrok otrzymał zatwierdzenie Jenerała dowodzącego, i dziś wykonanym został.— Poznań 1 lutego 1847 r. Dowodzący piątym korpusem armii (podpisano) *v. Colomb*“.

Francya.

Paryż, 2 lutego.

Słychać, że dowódzcy dywizyi wojskowych otrzymali rozkaz powołać do szeregów żołnierzy urlopowanych na sześć miesięcy. Projekt gabinetu, aby Izba uchwaliła 4,501,384 fr. na pomnożenie siły wojennéj wewnętrznéj, stał się powodem do żywych sporów. Izba mianowała w tym przedmiocie osobną kommissyą, zalecając jéj, aby w swém sprawozdaniu wynurzyła życzenia, aby to pomnożenie wojska było tylko czasowem.

— Mówią, że podczas tegorocznego posiedzenia Izb, ma być wniesiony projekt podatku od rzeczy zbytkowych.

— Położenie Hr. St Aulaire przy dworze Londyńskim tak jakoby stało się przykre, że prosił o odwołanie. Hrabia, między innemi, starał się o posłuchanie u Krolowéj Wiktoryi, którego mu bez wymienienia przyczyny odmówiono.

— *Kuryer-francuzki* donosi, że między Marszałkiem Bugeaud a Jenerałem Lamoricière zaszły żywe spory, z powodu listu pisanego przez Abd el Kadera do wspomnionego Jenerała.

— Bu-Muza, o którym otrzymaliśmy wiadomości, że się znajduje od pewnego czasu u Uled-Nailsow, poburzył niektóre plemiona Małéj Pustyni, w stronie południowo-zachodniéj od Biskary, w prowincyi Konstantyńskiéj. Wojska nasze wytrzymały mocną utarczkę, w któréj poległo lub zostało ranionych 130 ludzi, a w téj liczbie kilku oficerów. W tymże czasie, Szeryf Mulej-u-Mahomet, kryjący się dotąd w górach, rozpoczął znowu kroki nieprzyjacielskie w stronie północno wschodniéj od Setifu. Ale tu mieliśmy wiernego sprzymierzeńca w Szeiku Bu-Akkasie, który posiada dziedziczną władzę nad całym Sagelem, czyli nadbrzeżem, od Bużyi aż do Phillippe-ville. Bu-Ukas z własnego natchnienia uderzył na Szeryfa i poraził go na głowę. W skutek tych nieprzewidzianych wypadków, kilka kolumn Konstantyńskiéj prowincyi i kolumna z Medeah wyruszyły w pole w różnych kierunkach.

— Paryzki oddział długości zgodził się z najgłówniejszemi Europejskimi astronomami, jako to PP. Hausem, Enke, Struve i Herszelem, aby nową planetę, odkrytą podług wyrachowania P. Leverrier, nazwano *Neptunem*. Znakiem planety na mappach niebieskich będzie trójząb.

Dnia 3 lutego.

Obrady Izby Deputowanych. Posiedzenia d. 1 i 2 lutego. Na posiedzeniu d. 1, rozpoczęły się, jak już wiadomo, ogólne rozprawy nad adressem, poprzedzone sprawdzeniem kilku spornych wyborów, oraz wniesieniem przez Ministra spraw wewnętrznych projektu do prawa, żądającego 2,000,000 fr. na wsparcie dobroczynnych zakładów. Do trzeciego paragrafu adressu, tyczącego się małżeństw hiszpańskich, PP. Billault i Dufaure zaproponowali następujący dodatek: „Jeżeli z powodu tego wypadku, wynikły jakie nieporozumienia między rządem W. K. Mości

событія произошли какія либо недоразумѣнія между правительствомъ Вашего Величества, и правительствомъ сосѣдственнаго королевства, то Франція вправѣ ожидать, что дружественныя сношенія будутъ возстановлены, безъ всякаго ущерба ея интересовъ или достоинства.“ — Сія добавка имѣла быть главнымъ предметомъ борьбы, въ коей вновь выступающая партія должна была испытать свои силы. Послѣ краткихъ рѣчей: Г. Демуссо-де-Живре, въ пользу проекта адресса, составленнаго коммисіею, а Гг. Рожедю-Норъ и Гарнье-Паже противъ онаго, изъ коихъ послѣдній возставалъ преимущественно противъ политики министровъ относительно испанскихъ бракосочетаній, общія пренія по адрессу, прежде чѣмъ когда либо были кончены, и приступлено къ соображенію отдѣльныхъ статей, изъ коихъ первую, касающуюся недостатковъ въ государствѣ, палата приняла безъ преній и балотировки. При другой статьѣ, касающейся сношеній съ иностранными державами, Г. Бильо говорилъ объ англійскомъ союзѣ, въ духѣ своего вышеупомянутаго добавленія, утверждая между прочимъ „что самое даже отдѣльное положеніе Франціи, лучше того двусмысленнаго союза, который непремѣнно во всякомъ случаѣ кончится разрывомъ, коль скоро въ этомъ разрывѣ Англія усмотритъ собственныя свои выгоды.“ И потому, если Франціи необходимо нужны союзники, то ораторъ совѣтовалъ искать ихъ между державами материка, преимущественно же въ Германіи. Испанскія бракосочетанія, Г. Бильо одобрялъ безусловно, объявляя, что онѣ служатъ вступленіемъ къ новой политикѣ, которой онъ самъ всегда совѣтовалъ держаться. — Послѣ Г. Бильо взошелъ на каѳедру Г. Бюро-де-Пюи, требуя, чтобы пренія по второй статьѣ, изъявляющей надежду на сохраненіе мира, были отсрочены до окончанія преній по двумъ слѣдующимъ статьямъ касающимся испанскихъ бракосочетаній и присоединенія къ Австріи Кракова. Г. Гизо согласился на предложеніе оратора, и засѣданіе было отсрочено.

На засѣданіи 2 *Февраля*, при многочисленномъ стеченіи публики, приступили къ преніямъ по третьей статьѣ о испанскихъ бракосочетаніяхъ. Вновь избранный депутатъ, Г. Лессе порицалъ министровъ за излишнюю торопливость въ приведеніи въ исполненіе брака принца Монпансье, на которое Англія должна бы была наконецъ согласится добровольно, и сожалѣлъ о неискреннемъ и двусмысленномъ поведеніи въ отношеніи сей послѣдней державы, которое, по мнѣнію оратора, подвергаетъ честь Франціи справедливымъ упрекамъ. — Отвѣчая на сіе обвиненіе Г. де-Лавернь, также вновь избранный членъ палаты, одобрялъ, напротивъ, поведеніе министровъ, какъ служащее доказательствомъ самостоятельной твердости и умѣренности; образъ же исполненія всего этого дѣла оправдывалъ обстоятельствами, происходящими отъ положенія и внутренняго состоянія самой же Испаніи. — При этомъ Г. Кремье упрекнулъ министра иностранныхъ дѣлъ въ томъ, что по этому предмету, составляющему плодъ собственной его политики, донынѣ онъ не произносилъ рѣчи, какъ бы избѣгая представленія объясненій, которыхъ требуютъ отъ него палата и нація. Г. Гизо отвѣчалъ на сіе, что при обнаруживающемся въ англійскомъ парламентѣ дружественномъ расположеніи къ Франціи, всякія слишкомъ подробныя по сему предмету пренія, могущія повредить сему расположенію, онъ считаетъ не нужными и даже опасными, и потому рѣшился удержаться отъ всякаго дальнѣйшаго объясненія сего дѣла, и оправданія французскаго правительства. Послѣ сего объявленія министра, президентъ пригласилъ палату къ балотировкѣ по третьей статьѣ, которая принята единодушно. Противъ добавленія Гг. Бильо и Дюфора, которое за симъ соображаемо было палатою, говорили не только Г. Гизо, но и Г. Одиллонъ-Барро; первый по тому поводу, что усматриваетъ въ немъ знакъ недовѣрчивости къ политикѣ правительства; а другой —, что находитъ въ немъ одобреніе испанскихъ бракосочетаній котораго онъ нисколько не раздѣляетъ. За симъ проступили къ балотировкѣ, и добавленіе большинствомъ 242 голосовъ противъ 28 было отвергнуто.

— Сегодня Король предсѣдательствовалъ въ совѣтѣ министровъ, продолжавшемся три часа. Всѣ министры и маршалъ Сультъ присутствовали на этомъ засѣданіи. Послѣ засѣданія отправлены немедленно курьеры въ Лондонъ, Вѣну, Римъ и Бернъ.

— Въ Воскресенье пріѣхалъ изъ Лондона въ министерство иностранныхъ дѣлъ курьеръ, съ депешами, кои г-нъ Гизо намѣренъ представить палатамъ.

a rządem sąsiedzkiego narodu, Francya ma prawo spodziewać się, że przyjacielskie stosunki przywrócone zostaną, bez ubliżenia w niczém interessom jej ani godności.“ Dodatek ten miał bydź głównym przedmiotem walki, w któréj nowo-występujące stronnictwo sił swoich doświadczyć miało. Po krótkich mowach: P. *Desmousseaux de Givré* za projektem adresu, ułożonym przez Komissyą, a PP. *Roger du Nord* i *Garnier-Pagés* przeciw niemu, z których ostatni powstawał zwłaszcza przeciw polityce Ministrów w sprawie małżeństw hiszpańskich; ogólne rozprawy nad adressem, prędzéj niż kiedykolwiek, ukończone zostały, i przystąpiono do roztrząsania szczególnych paragrafów, z których piérwszy, mówiący o niedostatku w kraju, Izba bez rozpraw i bez głosowania przyjęła. Przy drugim, tyczącym się stosunków z zagranicznemi mocarstwy, P. *Billault* mówił o przymierzu angielskiem, w duchu swego powyższego dodatku, twierdząc między innemi: „że samo nawet odosobnienie Francyi, lepsze jest, niż owo dwuznaczne przymierze, które się w każdym razie niezawodnie rozprzęże, skoro w tém rozprzężeniu Anglia upatrzy swą korzyść. Jeśli więc Francya potrzebuje koniecznie sprzymierzeńców, mówca radził szukać ich raczéj między lądowemi mocarstwy, a nadewszystko w Niemczech. Co do samych małżeństw hiszpańskich, P. Billault pochwalał je bezwarunkowo, oświadczając, iż są wstępem do nowéj polityki, którą on sam zawsze zalecał.“ — Po P. Billault wszedł na mównicę P. *Bureaux de Puzy*, żądając, aby rozprawy nad paragrafem drugim, jako wyrażającym nadzieję utrzymania pokoju, odłożone zostały aż do ukończenia rozpraw nad dwóma następującemi, tyczącemi się małżeństw hiszpańskich i wcielenia do Austryi Krakowa. P. Guizot przychylił się do żądania mówcy, i posiedzenie odroczone zostało.

Na posiedzeniu dnia 2 *lutego*, przy wielkim natłoku publiczności, przystąpiono do rozpraw nad paragrafem trzecim o małżeństwach hiszpańskich. Nowo-obrany Deputowany P. *Lesseps*, zarzucał ministerstwu zbytni pośpiech w przywiedzeniu do skutku małżeństwa Xięcia Montpensier, na które Anglia dobrowolnie musiałaby w końcu przyzwolić; i ubolewał nad nieszczerém i dwuznaczném postępowaniem względem tego ostatniego mocarstwa, przez co, zdaniem mówcy, honor Francyi narażony jest na słuszne zarzuty. Odpowiadając na to obwinienie P. *de Lavergne*, również nowo-obrany członek Izby, pochwalał owszem postępowanie Ministrów, jako będące dowodem samodzielnéj stałości i umiarkowania; sposób zaś prowadzenia całéj téj sprawy, usprawiedliwiał okolicznościami, wynikającemi z położenia i wewnętrznego stanu samejże Hiszpanii. Tu P. *Crémieux* zarzucił Ministrowi spraw zagranicznych, iż w przedmiocie tym, będącym zwłaszcza owocem własnéj polityki jego, dotychczas nie zabierał głosu, jakby unikając dania objaśnień, których od niego Izba i naród wymaga. P. *Guizot* odpowiedział na to, iż przy objawiającém się w Parlamencie Angielskim przyjazném usposobieniu względem Francyi, wszelkie zbyt szczegółowe w tym przedmiocie rozprawy, mogące to usposobienie osłabić, uważa za niepotrzebne a nawet za niebezpieczne, i przeto postanowił się wstrzymać od wszelkiego dalszego objaśniania i usprawiedliwiania francuzkiego rządu. Po tém oświadczeniu Ministra, Prezes wezwał Izbę do głosowania nad paragrafem trzecim, który też jednomyślnie przyjęto. Przeciwko dodatkowi PP. Billault i Dufaure, który następnie pod rozwagę Izby wzięty został, mówili nie tylko P. Guizot, ale i P. Odillon Barrot; piérwszy, z powodu, iż upatruje w nim wyraz nieufności względem polityki rządu; drugi, iż znajduje w nim pochwałę małżeństw hiszpańskich, któréj on bynajmniéj nie dzieli. Poczém przystąpiono do głosowania, i dodatek większością głosów 242 przeciw 28 odrzucony został.

— Król przewodniczył dzisiaj radzie gabinetowéj, która trzy godziny trwała. Wszyscy Ministrowie i Marszałek Soult byli na niéj obecni. Po skończonéj radzie, wysłano natychmiast gońców z depeszami, do Londynu, Wiednia, Rzymu i Bernu.

— W Niedzielę przybył goniec z Londynu do ministerstwa spraw zagranicznych, z dokumentem, który P. Guizot chciałby jeszcze Izbom złożyć.

— Говорятъ, что г-нъ Тьеръ, по переходѣ Гг. Бильо и Дюфора въ министерскую партію, оказывается отъ руководствованія лѣвымъ центромъ и присоединится къ партіи г-на Одилона Барро.

Англія

Лондонъ, 30 *Января.*

Многочисленная депутація членовъ парламента и депутатовъ столицы и разныхъ другихъ городовъ, имѣла вчера аудіенцію у лорда Росселя, съ цѣлію представить ему необходимость немедленнаго и совершеннаго отмѣненія налога съ оконъ, и обложенія вмѣсто того податью доходы въ Ирландіи, такъ какъ ирландскіе помѣщики не только не имѣютъ сами въ попеченіи нищихъ, но даже освобождены отъ взноса подати въ ихъ пользу. Лордъ Россель выслушавъ представленіе, отвѣчалъ, что мнѣніе столь достопочтенной и знаменитой депутаціи вполнѣ заслуживаетъ вниманіе и уваженіе правительства, и что всѣ представленныя сю обстоятельства, онъ подвергнетъ тщательнѣйшему соображенію.

— Лорды Лансдоунъ и Джонъ Россель представили вчера палатамъ бумаги, относительно улучшенія положенія Ирландіи. Палаты почти единогласно приняли эти предложенія. Но огромныя пожертвованія, которыхъ для содержанія всего ирландскаго народонаселенія требуютъ отъ Англіи, не будутъ, вѣрно, долго терпимы послѣднею. Говорятъ, что публичныя работы, которыми заняты были въ Январѣ 400,000 человѣкъ, и которыя стоили 725,000 фунт. стерл., будутъ оставлены. Жизненные припасы будутъ раздаваемы по прежнему, и кромѣ того, правительство заставитъ крестьянъ обработывать покинутыя ими поля. Даже сѣмяна будутъ имъ выданы отъ казны.

— Лордъ Говденъ назначенъ посланникомъ въ Ріо-Жанейро, на мѣсто Г. Гамильтона, который, по разстроенному здоровью, возвратился въ Англію.

— Въ журналѣ *Britania* пишутъ, что между графомъ Греемъ и лордомъ Пальмерстономъ возникли недоразумѣнія, такъ, что сей послѣдній вынужденъ будетъ выйти изъ кабинета. Лордъ Кларендонъ, бывшій посланникомъ въ Мадритѣ, вполнѣ раздѣляетъ мнѣнія графа Грея; такимъ образомъ, число недоброжелателей лорда Пальмерстона въ кабинетѣ увеличилось.

— Адмиралу Паркеру предписано отправить одинъ корабль изъ своей эскадры въ Португалію, въ городъ Порто, для защиты проживающихъ тамъ Англичанъ.

— По донесеніямъ съ мыса Доброй Надежды, отъ 28 Ноября, миръ съ Кафрами еще не былъ заключенъ; но миссіонеръ Кольдервудъ отправился уже, въ качествѣ политическаго агента, для пріуготовительныхъ переговоровъ.

2 Февраля.

Послѣ завтра будетъ въ Виндзорѣ засѣданіе тайнаго совѣта, въ присутствіи Королевы. 8 с. м. дворъ прибудетъ въ Букингамскій дворецъ, въ которомъ Королева 10 числа будетъ праздновать день своего бракосочетанія.

— На сегодняшнемъ засѣданіи нижнаго парламента, Ирландскій билль, касающійся производства работъ, безъ балотировки, прочитанъ былъ во второй разъ.

— Мѣры принятыя министрами для отвращенія недостатковъ въ Ирландіи, произвели сильное впечатлѣніе въ Дублинѣ, и содѣйствовали пониженію цѣны на хлѣбъ. Сожалѣютъ только о томъ, что на покупку сѣмянъ на посѣвъ, назначено только 50,000 ф. ст., чего едва достанетъ на засѣвъ по одному акру въ каждомъ баронствѣ.

— Послѣдняя нота Г. Гизо по испанскимъ бракосочетаніямъ, отъ 25 Января, которая въ отвѣтъ на рѣчь лорда Пальмерстона 8-го Января, препровождена была къ французскому посланнику, графу Сентъ-Олеру, представлена уже въ парламентъ, и въ *Times* изъявляютъ желаніе по сему поводу, чтобы она была уже послѣднею по сему предмету, такъ какъ дальнѣйшее веденіе дипломатическихъ споровъ между лордомъ Пальмерстономъ и Г. Гизо, можетъ только довести до несчастій обѣ страны, и до личной вражды между сими обоими политиками.

— Въ журналѣ *Globe* пишутъ сегодня, что правительство приказало конфисковать корабль, купленный для юнты въ Порто, съ грузомъ оружія и военныхъ припасовъ, основывая сіе распоряженіе на постановленіи, воспрещающемъ вербовать людей для чужихъ краевъ.

— Słychać, że P. Thiers, po przejściu PP. Billault i Dufaure do stronnictwa ministeryalnego, porzuci kierowanie lewym środkiem i przejdzie do szeregów P. Odillona Barrot.

Anglia.

Londyn, 30 *stycznia.*

Bardzo liczna deputacya członków parlamentu i Deputowanych z stolicy i różnych innych miast, miała wczoraj posłuchanie u Lorda Russell, w celu przedstawienia mu potrzeby bezzwłócznego i zupełnego zniesienia podatku od okien, proponując na to miejsce nałożenie w Irlandyi podatku od dochodów, ponieważ Irlandzcy właściciele dóbr nie tylko nie opiekują się sami ubogiemi, ale nawet zupełnie od podatków na ubogich są wolni. Lord Russel, po wysłuchaniu mówców, odpowiedział, że zdanie tak szanownéj i znakomitéj deputacyi zasługuje ze wszech miar na względność i uwagę rządu, i że wszystkie przez nich przytoczone argumenta z największą troskliwością rozważy.

— Lordowie: Lansdowne i John Russel przełożyli onegdaj Izbom zapowiedziane środki względem ulepszenia stanu Irlandyi. Izby przyjęły je prawie z jednomyślném zadowoleniem. Ale ogromne ofiary, jakie na utrzymanie całéj ludności Irlandzkiéj od Anglii są wymagane, nie będą zapewne długo z cierpliwością przez nią znoszone. Prace publiczne, po większéj części nieużyteczne, które w miesiącu Styczniu zajmowały 400,000 ludzi i kosztowały 725,000 funt. szt., mają być zaniechane. Żywność będzie ciągle rozdawana; przytém rząd dołoży całéj usilności do zniewolenia wieśniaków, aby powrócili uprawiać opuszczone przez nich role. Nawet ziarno na zasiew ma im być dane kosztem skarbu.

— Lord Howden mianowany został Posłem w Rio-Janeiro, w miejsce P. Hamilton, który dla słabości zdrowia wrócił do Anglii.

— Dziennik *Britania* donosi, że znowu tak żywe zaszły nieporozumienia między Hr. Grey a Lordem Palmerstonem, iż ten ostatni zmuszony będzie wystąpić z gabinetu. Lord Clarendon, były Poseł w Madrycie, podziela zupełnie zdanie Hr. Grey; tym sposobem powiększyło w gabinecie stronnictwo, Lordowi Palmerstonowi przeciwne.

— Admirał Parker otrzymał rozkaz wysłać jeden okręt ze swéj floty do Oporto, w celu wspierania mieszkających tamże Anglików.

— Według wiadomości z przylądka Dobréj Nadziei, z dnia 22 listopada, pokój z Kaframi nie był jeszcze zawarty; wysłano jednak missyonarza Golderwood, w charakterze politycznego ajenta, w celu poczynienia układów przedwstępnych.

Dnia 2 lutego.

Pojutrze odbywać się będzie w Windsorze tajna rada, pod przewodnictwem Królowéj. Dwór wróci 8-go do pałacu Buckingham, gdzie Królowa 10-go obchodzić będzie rocznicę swoich zaślubin.

— Na dzisiejszém posiedzeniu Izby Niższéj, bil Irlandzki dotyczący robót, bez głosowánia po raz drugi odczytany został.

— Środki przez Ministrów przedsięwzięte w celu uśmierzenia nędzy w Irlandyi, sprawiły bardzo dobre wrażenie w Dublinie i wpłynęły na zniżenie cen zboża. Ubolewają tylko nad tém, że na zakupienie ziarna na zasiew przeznaczono tylko 50 000 funt. szt., co ledwie na zasianie jednego akru w każdéj baronii wystarczy.

— Ostatnia nota P. Guizot w interessie małżeństw hiszpańskich z d. 25 stycznia, która jako odpowiedź na mowę Lorda Palmerston z d. 8 stycznia, do Posła francuzkiego, Hr. St. Aulaire, przesłaną była, została już złożoną w Izbach Parlamentu, a *Times* wynurza życzenia, aby już była ostatnią w tym przedmiocie, gdyż dalsze prowadzenie dyplomatycznéj kontrowersyi między Lordem Palmerstonem i P. Guizotem doprowadzić tylko może, do nieszczęścia dla obu krajów, i do osobistych niesnasek między tymi dwóma politykami.

— *Globe* donosi w dzisiejszym swoim numerze, że rząd kazał skonfiskować okręt, napełniony bronią i zapasami wszelkiego rodzaju, przez juntę z Oporto zakupiony, a to na mocy prawa, zakazującego wszelkich werbunków dla rządów postronnych.

— Лордъ Говденъ, назначенный Британскимъ посланникомъ въ Бразилію, поѣхалъ третьяго дня въ Парижъ, для переговоровъ съ Французскимъ правительствомъ на счетъ нѣкоторыхъ уступокъ, клонящихся къ возстановленію мирныхъ сношеній въ Ла-Платѣ.

Италія.

Римъ, 19 Января.

Испанскія церковныя дѣла, въ послѣднее время занимаютъ вниманіе какъ въ Мадритѣ такъ и здѣсь, и слышно, что не безплодны были усилія Г. Кастилло-и-Айэнса, относительно признанія нѣкоторыхъ испанскихъ епископовъ. Говорятъ, что монсиньоръ Брунелли, секретарь коллегіи *de Propaganda fide* отправится въ Мадритъ съ чрезвычайною миссіею. Этотъ прелатъ былъ уже за нѣсколько предъ симъ лѣтъ избранъ Григоріемъ XVI для сего почетнаго порученія, но тогдашнія перемѣны въ испанскомъ кабинетѣ, пріостановили его путешествіе въ Мадритъ.

— Изданнымъ на дняхъ циркуляромъ, Его Святѣйшество извѣстилъ всѣ монастыри, благотворительныя заведенія и Семинаріи, о имѣющей вскорѣ послѣдовать апостолической ревизіи. Въ нѣкоторыхъ изъ нихъ онъ самъ лично будетъ исполнять должность визитатора. Въ числѣ прочихъ называютъ *Academia dei Nobili Ecclesiastici*, состоящую въ особенномъ попеченіи теперешняго Папы. Сіе важное учрежденіе, назначенное преимущественно для образованія знатнѣйшихъ духовныхъ чиновъ, какъ то: прелатовъ и монсиньоровъ, долженствующихъ въ послѣдствіи занимать публичныя должности, получило также нѣкоторыя улучшенія. Между прочимъ сдѣлало недавно распоряженіе, чтобы каждый поступающій въ сіе заведеніе, объявилъ прежде, для какого поприща публичной службы (кромѣ богославскаго, которое необходимо для всѣхъ) желаетъ преимущественно приготовить себя. Сообразно сему объявленію, ему будутъ преподаваемы науки юридическія, административныя или дипломатическія, которымъ, сверхъ богословскихъ наукъ, должны исключительно посвятить себя. По окончаніи же опредѣленныхъ курсовъ и по выдержаніи строгаго экзамена, каждый будетъ помѣщаемъ для исправленія должности съ соотвѣтственной части государственной службы, чтобы ознакомиться съ практикою. Такимъ образомъ съ надлежащимъ успѣхомъ положено основаніе образованію чиновниковъ.

— Ко всѣмъ другимъ преобразованіямъ и улучшеніямъ, коими Его Святѣйшество безпрестанно занятъ, слѣдуетъ еще причислить и то, что вскорѣ послѣдуетъ закрытіе викаріатскаго суда; всѣ поступавшія въ оный дѣла, будутъ по большой части назначены въ свѣтскія суды. Мѣра сія весьма важна потому поводу, что освободитъ духовенство отъ составленія приговоровъ по дѣламъ о преступленіяхъ, которые по святости ихъ сана, должны имъ быть совершенно чужды.

— Для чиновниковъ, занимавшихъ нѣсколько мѣстъ вдругъ, и получавшихъ жалованье безъ труда, кончились уже благополучныя времена. Говорятъ, что уже поступило въ печать распоряженіе, объ ограниченіи всякихъ бывшихъ донынѣ злоупотребленій въ этомъ отношеніи, которое притомъ опредѣляетъ правило, чтобы при всѣхъ производствахъ по службѣ, обращаемо было вниманіе не столько на продолжительность лѣтъ службы, сколько на оказанныя способности и усердіе каждаго.

— Новый Римскій губернаторъ не ограничился, при самомъ вступленіи своемъ въ должность, отставкою отъ службы нѣкоторыхъ своихъ подчиненныхъ, но въ отдѣленіи для выдачи паспортовъ онъ приказалъ взыскать съ чиновниковъ денежныя пени, и требовалъ, чтобы они поспѣшнѣе удовлетворяли просьбы, и учтивѣе обращались съ публикою. Со вчерашняго дня улицы Рима очищены отъ нищихъ, калекъ и уродовъ. И при этомъ случаѣ Монс. Грасселини поступилъ человѣколюбиво, приказавъ собрать нищихъ безъ грубости. Ихъ учтиво попросили сѣсть въ кареты, и отвезли въ разныя богоугодныя заведенія. Иностранцевъ препровождаютъ до границы, туземцевъ отсылаютъ на родину, которая должна пещись о нихъ, а здѣшнихъ уроженцевъ, способныхъ въ работѣ, будутъ занимать работою, прочихъ же содержать на счетъ казны.

— Lord Howden, mianowany Posłem angielskim w Brezylii, wyjechał przed trzema dniami do Paryża, w celu porozumienia się z gabinetem francuzkim względem przywrócenia pokoju w La Plata.

Włochy.

Rzym, 19 stycznia.

Hiszpańskie sprawy kościelne zajmowały w ostatnich czasach całą uwagę tak w Madrycie jako i tutaj, i słychać, że nie były bezowocnemi usiłowania P. Castillo y Ayensa, aby wyjednać uznanie niektórych Biskupów hiszpańskich. Mówią, że Mons. Brunelli, Sekretarz kollegium *de Propagandafide*, uda się w nadzwyczajném poselstwie do Madrytu. Ten Prałat był już przed kilku laty wybrany przez Grzegorza XVI do tego zaszczytnego zlecenia, ale ówczesne zmiany w gabinecie hiszpańskim wstrzymały jego podróż do Madrytu.

— Przez okolnik w tych dniach wydany, Ojciec św. zawiadomił wszystkie klasztory, dobroczynne zakłady i seminarya, o mającej nastąpić wkrótce wizycie Apostolskiéj. W niektórych z nich sam osobiście ma spełniać urząd wizytatora. Między innemi wymieniają *Academia dei Nobili Ecclesiastici*, zostającą pod szczególną opieką teraźniejszego Papieża. Ważny ten zakład, przeznaczony zwłaszcza dla kształcenia wyższych sług Kościoła, jako to: Prałatów i Monsignorów, mających z czasem sprawować urzędy publiczne, doznał także znacznych ulepszeń. Między innemi wydano niedawno rozporządzenie, aby każdy z wchodzących do téj akademii młodych duchownych, złożył naprzód deklaracyą, do jakiego zawodu służby publicznéj (oprócz teologicznego, który jest wspólny dla wszystkich), sposobić się mianowicie zamyśla. Podług téj deklaracyi dopiéro, mają mu bydź wskazane nauki, prawnicze, administracyjne lub dyplomatyczne, którym, obok nauki teologii, wyłącznie poświęcić się powinien. Po ukończeniu zaś przepisanych kursów i zdaniu ścisłego examinu, ma bydź naprzód pomieszczony jako ochotnik, we właściwym wydziale służby publicznéj, aby się obeznajomił z praktyką, nim sam kiedyś na urząd postąpi. Tym sposobem zapobieżono skutecznie nadal połowicznemu ukształceniu urzędników, co było dotąd prawdziwą plagą administracyi Kościelnego Państwa.

— Do rzędu innych reform i ulepszeń, któremi się Ojciec św. bezprzestannie zajmuje, liczą mające wkrótce nastąpić zniesienie Sądu Wikaryatskiego, do którego wnoszone dotąd sprawy, mają bydź po większéj części przekazane sądom świeckim. Srodek ten z tego powodu jest nader pożądany i ważny, iż uwolni duchownych od wyrokowania w sprawach o przestępstwa, które, ze względu na świętość ich stanu, powinny bydź im całkiem obcemi.

— Dla urzędników, zajmujących po kilka posad razem, i pobierających pensye bez pracy, skończyły się fortunne czasy. Mówią, iż jest już w druku rozporządzenie, ograniczające wszelkie dotychczasowe nadużycia w tym względzie, a oraz stanowiące za prawidło, iżby przy wszelkich na przyszłość awansach w służbie publicznéj, miano wzgląd nie tyle na długość lat służby, ile na okazane zdolności i gorliwość każdego.

— Nowy Gubernator Rzymu nie poprzestał, przy objęciu swego obowiązku, na usunieniu ze służby kilku swoich podwładnych, ale też i w biurze do wydawania paszportów skazał kilku urzędników na kary pieniężne, zalecając surowo nadal, aby śpiesznie i grzecznie zaspakajali wszelkie słuszne żądania publiczności. Od dnia wczorajszego ulice Rzymu oczyszczone są z żebraków, kalek i potwornych postaci. Wszakże i w tym razie Mons. Grasselini postąpił po ludzku, rozkazawszy usuwać ubogich z ulic bez przemocy i gwałtów. Proszono ich grzecznie aby wsiedli do powozów i odwieziono tymczasowo do różnych dobroczynnych zakładów. Cudzoziemcy odprowadzeni będą do granicy, krajowcy zaś odesłani do miejsc rodzinnych, które powinny miéć o nich staranie. Urodzonym w Rzymie a jeszcze zdolnym do pracy, ma być dane stosowne zatrudnienie; pozostali zaś prawdziwi kalecy i ubodzy będą żywieni kosztem rządu.

Испанія.

Мадритъ, 24 *Января*.

Министерскій переломъ все еще продолжается, потому что доньнѣ еще не успѣли убѣдить Г. Мона къ принятію портфеля министерства финансовъ; равно и военное министерство еще не занято. Должность министра иностранныхъ дѣлъ съ званіемъ президента министровъ принялъ на себя герцогъ Сотомаіоръ (Каса-Ирухо); Артеля принялъ портфель внутреннихъ дѣлъ, Браво Мурилло юстиціи, а Сателло морскаго министерства.

— На засѣданіи сената, происходившемъ третьяго дня, экспедиція генерала Флореса и протестъ Перувіанскаго правительства, были предметомъ совѣщаній. Президентъ министерскаго совѣта, отвѣчая на возраженія, сдѣланныя въ этомъ отношеніи г-мъ Гарсія Гайэнною, утверждалъ, что правительство не имѣетъ никакого извѣстія объ этой экспедиціи, и что она изъ владѣній Испанской Королевы не выступитъ. Относительно же мѣръ, предпринятыхъ перувіанскимъ правительствоъ, объявилъ, что испанская собственность дѣйствительно тамъ конфискована.

— Впрочемъ корпусъ генерала Флореса, находившійся въ Сантандерѣ, получилъ отъ тамошняго мѣстнаго начальства повелѣніе разойтись и 18-го ч. въ трехъ отрядахъ отправиться въ Валладолидъ. Уже двѣ недѣли эти войска, состоявшія отчасти изъ прежнихъ карлистовъ, не получали ни жалованья, ни съѣстныхъ припасовъ, такъ что солдаты принуждены были продавать свое оружіе и платье.

— Оказалось, что, по повелѣнію бывшихъ министровъ выданы изъ казначейства, въ Гаваннѣ, весьма значительныя суммы Мексиканскому генералу Сантанѣ, который обѣщалъ испанскому правительству, основать въ Мексикѣ престолъ для одного изъ испанскихъ инфантовъ.

Португалія.

Лиссабона, 20 *Января*.

Возстаніе находится при послѣднемъ издыханіи, и теперь можно надѣяться, что вскорѣ власть Королевы будетъ возстановлена во всей странѣ. Отсюда до Коимбры и далѣе все опять повинуется Королевѣ; сообщенія возстановлены и совершенно свободны; телеграфы также начали вновь дѣйствовать правильно. Хотя мѣстами еще показываются отдѣльныя толпы гверильясовъ, однако же онѣ не имѣютъ ни какой силы, и потому уже не могутъ болѣе надѣяться на содѣйствіе со стороны народонаселенія. На самомъ дѣлѣ возстаніе держится еще только въ Опортѣ и Эворѣ, но совершенный конецъ его приближается и тамъ съ каждымъ днемъ. Всѣ эти результаты суть слѣдствія пораженія и изятія въ плѣнъ Графа Бомфима при Торресъ-Ведрасѣ и искустной тактики Маршала Салданьи, котораго продолжительное выжиданіе признается теперь мудрымъ расчетомъ, приносящимъ обильные плоды.

— Въ письмѣ, напечатанномъ въ *M. Chronicle*, сообщаютъ за достовѣрное то, что Мигуэлисты соединяются съ Сентябрцами. Первые подчинились власти Опортской юнты. Заключенный между этими партіями договоръ опредѣляетъ, что династическій вопросъ рѣшенъ будетъ въ послѣдствіи, собраніемъ кортесовъ. Мигуэлисты оставятъ свои банты и не будутъ дѣлать восклицаній: да здравствуетъ Донъ Мигуэль. Со времени заключенія сего договора, господствуетъ большая дѣятельность. Вѣрно вскорѣ послѣдуетъ схватка сторонъ, потому что Маршалъ Сальданья, въ челѣ отряда въ 6,000 чел. Королевскихъ войскъ, 16-го числа оставилъ Вазенъ, и надѣялся 20 числа достигнуть Опорто. 12-го числа генералъ Казалъ оставилъ Валенсу, гдѣ запасся военными припасами, чтобы соединиться съ главною арміею Сальданьи при Опортѣ.

Hiszpania.

Madryt, 24 *stycznia*.

Przesilenie ministeryalne jeszcze się nie skończyło gdyż dotychczas nie zdołano jeszcze nakłonić P. Mon do przyjęcia wydziału skarbu. Wydział wojny także nie jest jeszcze osadzony. Wydział spraw zagranicznych, z prezesostwem Rady, zatrzymał dla siebie Xiążę Sotomayor (Casa Irujo); Artella przyjął wydział spraw wewnętrznych, Bravo Murillo sprawiedliwości, a Sotello marynarki.

— Na onegdajszém posiedzeniu Senatu,wyprawa Jenerała Flores i protestacya rządu Peruwiańskiego była przedmiotem rozpraw. Prezes Rady Ministrów, odpowiadając na zarzuty uczynione w tym względzie przez P. Garcia Gayena, utrzymywał, że rząd niema żadnéj wiadomości o téj wyprawie, i że ta z krajów Królowéj hiszpańskiéj nie wypłynie. Co się zaś tyczy środków, przez rząd Peruwiański przedsięwziętych,oświadczył,że własność hiszpańska została tam rzeczywiście skonfiskowaną.

— Zresztą korpus Jenerała Flores, znajdujący się w Santander, otrzymał od władzy rozkaz rozwiązania się i udania w trzech oddziałach do Walladolidu. Wojsko to, złożone po większéj części z Karlistów, nie otrzymywało już od dwóch tygodni ani płacy, ani żywności, tak, że broń i mundury sprzedać musiało.

— Okazało się, że z rozkazu dotychczasowych Ministrów wypłacono z kassy w Hawannie bardzo znaczne summy mexykańskiemu Jenerałowi Santana, który obiecał był rządowi hiszpańskiemu, że w Mexyku utworzy tron dla jednego z Infantów hiszpańskich.

Portugalia.

Lizbona, 20 *stycznia*.

Rokosz jest już na schyłku i można mieć pewną nadzieję, że władza Królowéj zostanie wkrótce przywróconą w całym kraju. Ztąd do Koimbry i daléj, wszystko znowu ulega rozkazom rządu; kommunikacye zostały przywrócone i zupełnie są wolne; telegrafy działają także regularnie. Chociaż gdzie niegdzie ukazują się jeszcze bandy gerilasów, ale te nie mają żadnéj siły, i już dla tegosamego nie mogą liczyć na żadne spółdziałanie ze strony narodu. Rzeczywiście rokosz tleje jeszcze tylko w Oporto i w Eworze, ale i tam kres jego ostateczny co dzień się zbliża. Wszystkie te wypadki są owocem klęski i wzięcia w niewolę Hrabiego Bomfima, przy Torres-Vedras, jako też umiejętnéj taktyki Marszałka Saldanhy, którego długie zwlekanie uważa się teraz za krok mądrze wyrachowany i przynoszący obfite korzyści.

— Korrespondent dziennika *Morning-Chronicle*, donosi w sposób formalny o koalicyi Miguelistów z Septembristami. Piérwsi oddali się pod rozporządzenie junty w Oporto. Klauzula zawartéj konwencyi stanowi, że kwestya dynastyi roztrzygniona zostanie późniéj przez jeneralne zgromadzenie Kortezów. Migueliści złożą swe kokardy i nie będą wydawać okrzyków: Niech żyje Don Miguel! Od czasu zawarcia téj konwencyi, największa panuje czynność. Zapewne niedługo nastąpi starcie się stron, gdyż Marszałek Saldanha na czele 6.000 wojska królewskiego opuścił dnia 16 Vizen i spodziewał się d. 20 przybyć pod Oporto. Jenerał Casal opuścił dnia 12 Valenca, gdzie zaopatrzył się w wszelkie zapasy wojenne, aby się połączyć z główną armią Saldanhy pod Oporto.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 11-го Февраля 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.